

راهنمای اصلاح و بهنگام رسانی
اطلاعات مکانی طرح های آماری
(شهری و آبادی بلوکه)
۱۳۹۲

ویرایش ۹۲/۲

مرکز آمار ایران
معاونت اقتصادی و محاسبات ملی
دفتر نقشه و اطلاعات مکانی

مقدمه	۳
۱- تعاریف	۳
نقشه آماری (شهری)	۳
بلوک آماری (Block_amar):	۳
۲- مشخصات نقشه ها در محیط AutoCAD	۹
۱-۲- شیت بندی نقشه ها	۱۱
۳- مشخصات نقشه ها در فرمت Shapefile	۱۱
۴- مراحل بهنگام رسانی	۱۳
۴-۱- بررسی و تعیین کیفیت نقشه های آماری	۱۳
۴-۲- اصلاحات مورد نیاز در بهنگام رسانی نقشه های شهری	۱۴
۵- روش های بهنگام سازی نقشه های شهری	۱۶
۵-۱- استفاده از تصاویر ماهواره ای، عکسهای هوایی و ارتوفتو	۱۶
۵-۲- نقشه برداری زمینی	۱۶
۵-۳- استفاده از گیرنده های GPS	۱۶
۶- استفاده از نقشه های ۱:۱۰۰۰۰	۱۷
۶-۱- روش اصلاح و بهنگام رسانی نقشه ۱:۱۰۰۰۰	۱۷
۷- آبادی های دارای نقشه بلوکه	۱۸
۸- تعرفه	۱۸
پیوست ۱	۲۰

بسمه تعالی

مقدمه

نقشه‌های آماری بخشی از ملزومات اجرای سرشماری‌ها و طرح‌های آماری می‌باشد. این نقشه‌ها به منظور اجرای بهینه سرشماری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، بنابراین هر چه کامل‌تر و گویاتر باشند کنترل پوشش جغرافیایی بهتر انجام می‌شود و نتایج دقیق‌تری حاصل می‌شود.

نقشه‌های مورد استفاده مرکز آمار ایران به دو گروه عمده شهری (به صورت بلوکی با مقیاس ۲۰۰۰ : ۱) و نقشه‌های روستایی با مقیاس ۵۰۰۰۰ : ۱ تقسیم می‌شوند. هدف از این دستورالعمل اصلاح و بهنگام رسانی نقشه‌های آماری شهری می‌باشد.

با توجه به ماهیت پویای شهرها هر ساله تغییرات گوناگونی در این مناطق مشاهده می‌شود که می‌تواند در آمارگیری‌ها و سرشماری‌ها تأثیرگذار باشد. از این رو بهنگام سازی نقشه‌های آماری اهمیت ویژه‌ای دارد. برای انجام این کار لازم است از روش‌های استاندارد و یکسان استفاده کرد تا مشخصات فنی نقشه‌ها حفظ گردد. در مورد آبدی‌های دارای نقشه بلوکی کلیه عملیات بهنگام سازی مانند نقشه‌های شهری انجام می‌شود.

هدف از ارائه این مجموعه، یکسان سازی فعالیت اصلاح و بهنگام سازی نقشه‌های آماری با استفاده از روش‌های استاندارد نقشه‌برداری می‌باشد. در این راهنما ابتدا مفاهیم پایه نقشه آماری توضیح داده می‌شود و سپس استاندارد این نقشه‌ها در دو فرمت Shapefile و Dwg ارائه می‌گردد سپس مراحل و روش‌های بهنگام رسانی نقشه‌ها بررسی می‌گردد.

۱- تعاریف

نقشه آماری (شهری)

نقشه‌های آماری شهری و آبدی بلوکه یک نقشه موضوعی به مقیاس ۱:۲۰۰۰ می‌باشد که به منظور راهنمایی مامورین سرشماری و آمارگیری در سطح شهرها و آبدی‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این نقشه‌ها بلوک‌های ساختمانی و مراکز مسکونی که بصورت دقیق‌تر تحت عنوان بلوک آماری تعریف خواهد شد از اهمیت زیادی برخوردار بوده و عوارض دیگر از اهمیت کمتری برخوردار هستند. دقت مسطحاتی نقشه‌های آماری مطابق نقشه‌های استاندارد ۱:۲۰۰۰ می‌باشد.

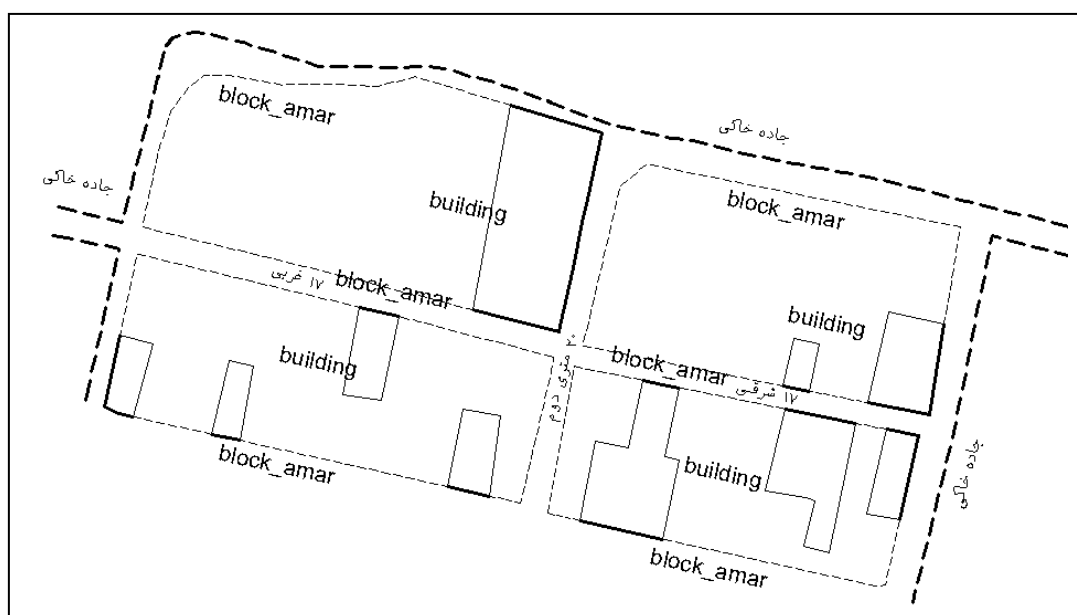
بلوک آماری (Block_amar):

به مجموعه‌ای از ساختمان‌های به هم پیوسته (یا ساختمان‌ها و زمین‌های به هم پیوسته) اطلاق می‌شود که از همه طرف به معابر عمومی (کوچه، میدان، خیابان و ...) یا عوارض طبیعی (رودخانه، کوه، ترانشه و ...) محدود شده باشد. اضلاع پیرامون بلوک آمار می‌تواند از نوع دیوار، حصار، نرده، پرچین، ردیف درخت، حد و ... باشد.

این عارضه مهمترین عارضه‌ی موجود در نقشه آماری شهری می‌باشد و هر بلوک دارای یک کد منحصر بفرد برای آمارگیری خواهد بود. (آدرس آماری) این عارضه یک عارضه سطحی می‌باشد بنابر این باید محدوده‌ی آن کاملاً مشخص و بسته باشد.

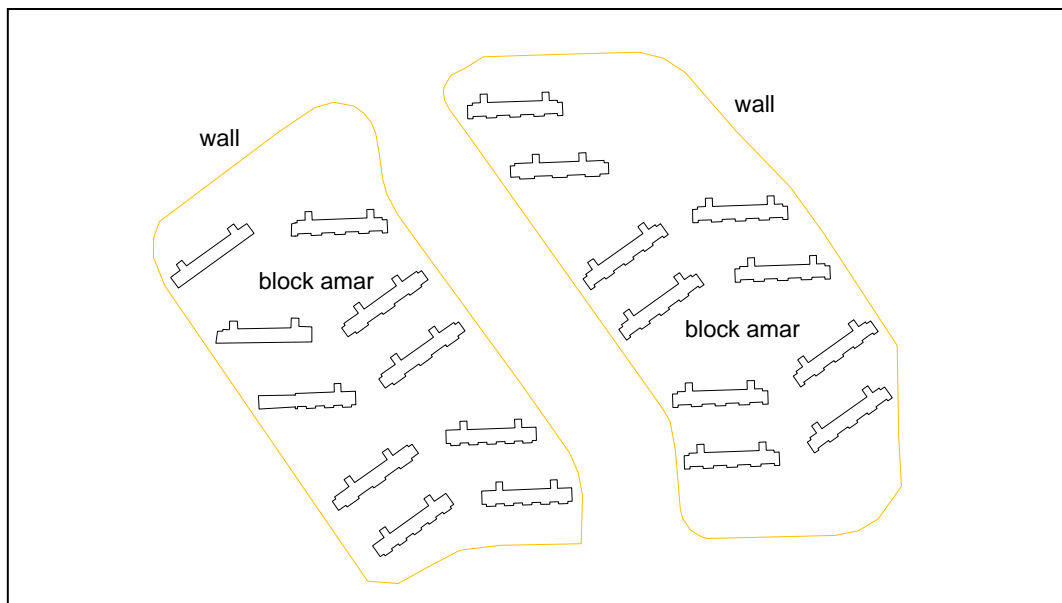
اضلاعی از بلوک که از جنس نرده، سیم خاردار، پرچین، ردیف درخت، حد و ... هستند در جریان عملیات کارتوگرافی با نوع خط مربوطه نمایش داده می شوند. اما باید توجه داشت که به منظور پیوستگی خطوط تشکیل دهنده بلوک، در لایه بلوک آمار ترسیم می شوند. اراضی حواشی بلوکها که متصل به ساختمانها هستند و به همراه آنها تشکیل یک بلوک آماری می دهند بصورت حد بلوک در این لایه قرار می گیرد و با خط چین نمایش داده می شوند.

برجها و آپارتمانهای داخل مجتمع های مسکونی و همچنین ساختمانهای منفرد حاشیه شهرها که امکان تشخیص معابر در اطراف آن میسر نباشد نیز در این لایه قرار می گیرند.

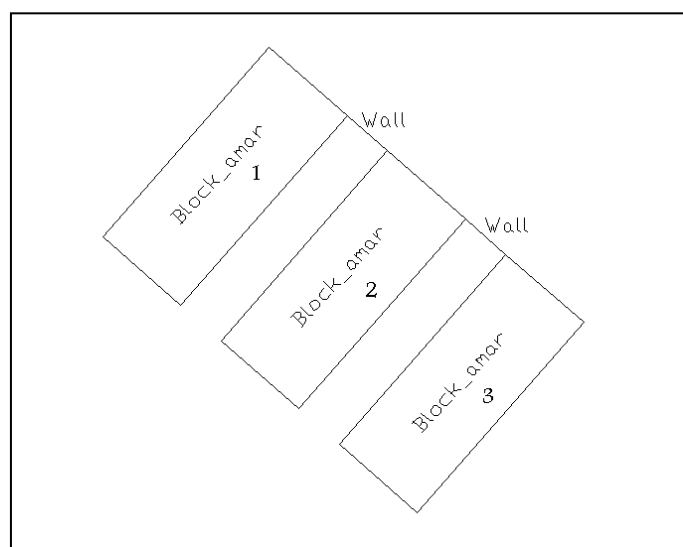

مجددا تاکید می گردد ملاک تشخیص بلوک، معابر و گذرگاهها می باشند و در حاشیه شهرها در صورت وجود معابری مانند جاده آسفالت و جاده خاکی، از این معابر برای تشخیص بلوک استفاده می شود و در صورتی که معابر قابل تشخیص نباشد بلوکهای ساختمانی به عنوان بلوک آماری در نظر گرفته می شود. ساختمانهای در حال احداث، فونداسیونها و نیز مخروبهها نیز در این لایه قرار می گیرند.

نکته ۱: در مورد مجتمعهای مسکونی که بلوکهای داخلی به عنوان بلوک آمار در نظر گرفته شود، محدوده بیرونی مجتمع در لایه Wall قرار می گیرد.

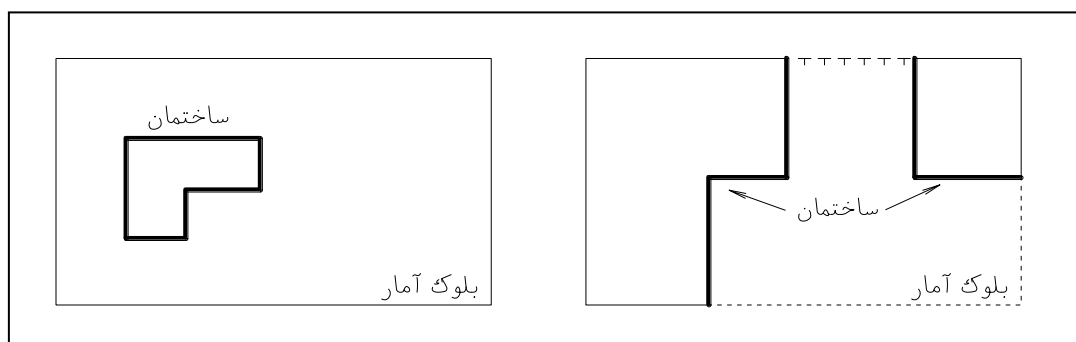
نکته ۲: بلوک‌هایی که از یک گوشه با دیوار یا سایر عوارض به هم متصل شده اند بطور مستقل در نظر گرفته می‌شوند و دیوار یا سایر عوارض متصل کننده در لایه Wall یا Limit قرار می‌گیرد.

ساختمان (Building):

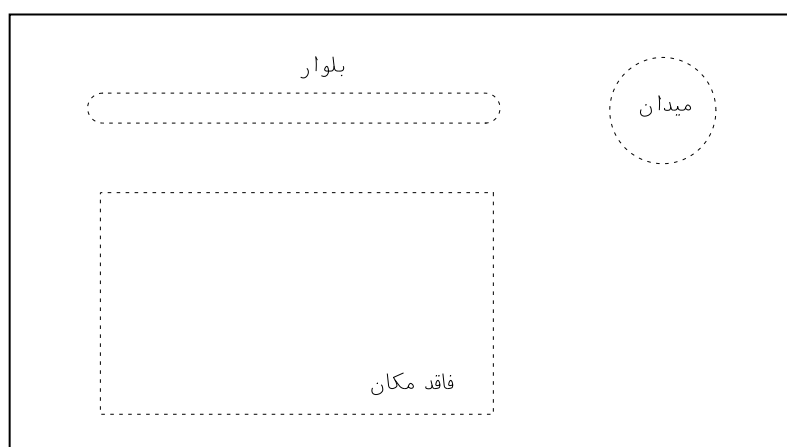
ساختمان‌های پراکنده داخل محدوده ادارات، سازمان‌ها، پارک‌ها و بطور کلی ساختمان‌هایی که در داخل محدوده بلوک آمار قرار می‌گیرند و صرفاً برای نمایش وضعیت موجود در طبیعت نمایش داده می‌شوند، در این لایه قرار می‌گیرند. با توجه به اینکه این ساختمانها بلوک مستقل نمی باشند نیازی به کد آماری ندارند. این ساختمانها بصورت خطی ترسیم می‌شوند و در صورت داشتن ضلع مشترک با بلوک آمار نیازی به ترسیم ضلع مشترک نمی باشد.

ساختمان های منفصل در یک بلوک باید به شکلی که در طبیعت قابل مشاهده هستند به طور مجزا در این لایه ترسیم شوند.
کیوسک‌ها، دکه‌ها و ... نیز در این لایه قرار می‌گیرد.

حد (Limit):

محدوده‌هایی که دارای بلوک آماری، بلوک ساختمانی و دیوار نیستند اما با استفاده از معابری چون بزرگراه، خیابان، ردیف درخت و ... و یا به صورت قطعه زمین های علامت گذاری شده قابل شناسایی می‌باشند به همراه میداین، بلوارها و مواردی از این دست در این لایه قرار می‌گیرند. همچنین مکان یا محدوده‌ای که پیرامون آن فقط با نرده و سیم خاردار احاطه شده است و عارضه‌ای مسقف در داخل آن نیست، در این لایه قرار می‌گیرند. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

بطور کلی عوارضی مانند سیم خاردار، پرچین، نرده، حد، ... در صورتی که تشکیل دهنده بلوک باشند، در لایه block_amar و در غیر این صورت با حفظ LineType مربوطه در لایه Limit قرار می‌گیرند.

دیوار (Wall):

کلیه دیوارهایی که در تشکیل بلوک آماری بصورت پلیگون دخالت ندارند در این لایه قرار می‌گیرد. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

گذرگاه، بازار سرپوشیده: (Bazar)

محدوده‌ی بازارهای سرپوشیده در معابر شهرها، با ترسیم هاشور در این لایه نمایش داده می‌شود. این لایه بصورت سطحی و با پترن مربوطه نمایش داده می‌شود.

راه : (Path)

راه‌ها و جاده‌های آسفالتی و معابری که از قسمت‌های بلوکه جدا می‌باشند و نیز مسیرهای کم عرض که قابل تردد با اتومبیل نباشند و راه‌های مالرو در این لایه قرار می‌گیرند. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

راه آهن: (Railway)

خطوط راه آهن در این لایه قرار می‌گیرند. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

پل: (bridge)

پل‌های احداث شده بر روی رودخانه‌ها؛ مسیل‌ها و کانال‌ها با نماد مخصوص در این لایه قرار می‌گیرند. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

بریدگی، گودال: (Cut)

پرتگاه‌ها، بریدگی‌ها و گودال، با نماد مخصوص در این لایه قرار می‌گیرند. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

رودخانه: (River)

آب‌های جاری سطح زمین اعم از دائمی و فصلی در این لایه قرار می‌گیرند. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

مسیل: (Floodway)

محل عبور سیلاب در فصول بارندگی که بستری از شن و ماسه دارد و شکل منظم هندسی ندارد. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

کانال: (Channel)

عارضه‌ای مصنوعی برای آبرسانی و یا هدایت آب‌های سطحی که دیواره‌ی آن اغلب از مصالح ساختمانی نظیر بتن ساخته شده و ممکن است رو باز یا بسته باشد. این لایه بصورت خطی ترسیم می‌گردد.

رشته قنات: (Qanat_chah)

چاه‌های متعددی که به منظور ایجاد مجرای در زیرزمین حفر شده و این مجرا، آب زیرزمینی کوهپایه‌ها را به برای مصارف کشاورزی و غیره به دشت‌ها روان می‌سازد. این عارضه بصورت خطی ترسیم می‌گردد و بر روی خطوط سمبل چاه درج می‌شود.

چاه آب: (Qanat_chah)

حفره‌ای مصنوعی در زمین که به منظور استخراج آب‌های زیرزمینی ایجاد شده باشد. این لایه بصورت نقطه‌ای ترسیم می‌گردد.

محدوده فضای سبز، پارک: (Park)

محدوده‌های فضای سبز، پارک‌ها (جنگل طبیعی یا مصنوعی) و عوارض مشابه در صورت نداشتن مکان یا ساختمان در این لایه قرار می‌گیرد. (در صورتی که داخل پارک مکان یا ساختمان وجود داشته باشد محدوده پارک با رنگ سبز در لایه بلوک آمار قرار می‌گیرد.)

دریا: (Sea)

پهنه ی بزرگ از آب در داخل خشکی‌ها که به آب‌های آزاد متصل است.

دریاچه: (Lake)

پهنه ی بزرگ آب حاوی آب شیرین یا شور که کاملاً با خشکی احاطه شده باشد. دریاچه ممکن است در بعضی از فصول دارای آب باشد و در بعضی فصول کم آب یا حتی خشک باشد. این لایه بصورت سطحی ترسیم می‌گردد.

استخر: (Pool-Dyke)

آبگیر مصنوعی که به منظور ذخیره آب، پرورش ماهی و یا شنا مورد استفاده قرار می‌گیرد. این لایه بصورت سطحی ترسیم می‌گردد.

اسامی معابر و اماکن: (Text)

کلیه اسامی معابر اعم از بزرگراه‌ها، خیابان‌ها، کوچه‌ها و اماکن عمومی و عوارض طبیعی نظیر رودخانه، مسیل و ... در این لایه (TEXT) قرار می‌گیرند.

لایه سمبل: (Symbol)

سمبل عوارض و مکان‌ها در این لایه قرار می‌گیرد. این سمبل‌ها مطابق سمبل‌های استاندارد ۱:۲۰۰۰ سازمان نقشه‌برداری کشور می‌باشد. (فایل Rmt2000)

محدوده و شماره حوزه‌های ۱۳۸۱ (Hozeh81)

محدوده و شماره حوزه‌های سرشماری عمومی کارگاهی ۸۱ (شماره حوزه به صورت ۳ رقمی با فونت انگلیسی) در این لایه قرار می‌گیرند.

شماره بلوک‌های ۱۳۸۱ (Block_no81)

شماره بلوک‌های سرشماری عمومی کارگاهی ۸۱ به صورت کدهای ۱۹ رقمی با فونت انگلیسی در این لایه قرار می‌گیرند.

محدوده و شماره حوزه‌های ۸۵: (Hozeh85)

محدوده و شماره حوزه‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۸۵ (شماره حوزه به صورت ۳ رقمی با فونت انگلیسی) در این لایه قرار می‌گیرند.

شماره بلوک‌های ۸۵: (Block_no85)

شماره بلوک‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۸۵ به صورت آدرس ۱۹ رقمی در این لایه قرار می‌گیرند.

محدوده و شماره حوزه‌های ۹۰: (Hozeh90)

محدوده و شماره حوزه‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۹۰ (شماره حوزه به صورت ۳ رقمی با فونت انگلیسی) در این لایه قرار می‌گیرند.

شماره بلوک های ۹۰: (Block_no90)

شماره بلوک های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۹۰ به صورت آدرس ۱۹ رقمی در این لایه قرار می‌گیرند.

لایه تصویر: (Image)

تصاویر ماهواره ای و یا تصاویر اسکن شده نقشه ها در این لایه قرار می‌گیرند.

محدوده نواحی شهرداری: (Nahiyeh92)

محدوده نواحی شهرداری در این لایه قرار می‌گیرد (با ذکر سال مورد نظر در ادامه نام لایه).

محدوده مناطق شهرداری: (Mantagheh92)

محدوده مناطق شهرداری در این لایه قرار می‌گیرد (با ذکر سال مورد نظر در ادامه نام لایه).

محدوده شهر یا آبادی: (City_limit92)

محدوده‌ی مورد نظر برای شهر و آبادی دارای نقشه بلوکه جهت انجام سرشماری با ترسیم پلیگون به دور بلوک‌ها تعیین شده و در این لایه قرار می‌گیرد.

نکته: در مورد آبادی‌های دارای نقشه بلوکی که دارای مکان‌هایی با فاصله زیاد از بافت آبادی می‌باشند (نقاط فرعی) این نقاط در محدوده آبادی قرار می‌گیرند و باید در مرحله بهنگام رسانی موقعیت دقیق آنها تعیین شود و بطور کامل بصورت بلوکی برداشت گردند. در صورتی که فاصله آنها از بافت موجود زیاد باشد در مرحله پلات، از تکنیک‌های کارتوگرافی برای نمایش آنها استفاده می‌گردد.

۲- مشخصات نقشه‌ها در محیط AutoCAD

فایل‌های نقشه در محیط اتوکد به صورت دو بعدی باشد. تمامی عوارض می‌بایست طبق لایه‌بندی ارائه شده ترسیم شوند. عوارض خطی بصورت Pline ترسیم شده و فایل نهایی با فرمت DWG 2007 عاری از خطاهای هندسی و توپولوژیک باشد.

عوارض سطحی تعریف شده باید بصورت Pline بسته باشند کلیه اسامی که در محیط اتوکد ۲۰۰۷ ترسیم می‌شوند باید با فونتهای فارسی استاندارد Windows با یکی از فونتهای B_Lotus یا B_Traffic نوشته شوند. ارتفاع نوشته‌ها (Elevation یا Z_position) صفر باشد و از نرم افزار microstation منتقل نگردد. همچنین UCS تمامی عوارض world باشد.

تبدیل فونت‌های قدیمی (کاتب) به فونت‌های ویندوزی با روش‌های زیر قابل انجام می‌باشد:
الف) بازنویسی اسامی و نوشته‌ها

ب) تهیه و استفاده از برنامه‌های جانبی AutoLISP و VBA در محیط اتوکد

جدول اسامی لایه‌های شهری و آبادی های دارای نقشه بلوکه در سال ۹۲

ردیف	نام عارضه	نام لایه	رنگ	نوع خط	ضخامت
۱.	بلوک ساختمانی	Block_Amar	۷	Continuous	۰,۲۵
۲.	سیم خاردار	Block_Amar	۱۵۳	Wire	۰,۲۵
۳.	نرده	Block_Amar	۲۴۳	Fence	۰,۲۵
۴.	پرچین	Block_Amar	۹۱	Hedge	۰,۲۵
۵.	ساختمان های منفرد	Block_Amar	۷	Continuous	۰,۲۵
۶.	اراضی حواشی بلوک	Block_Amar	۷	Limit	۰,۲۵
۷.	ساختمان های داخل بلوک ها	Building	۶	Continuous	۰,۲
۸.	حد	Limit	۴۰	Limit	۰,۲
۹.	دیوار	Wall	۲۰۲	Continuous	۰,۲
۱۰.	گذرگاه، بازار، سرپوشیده	Bazar	۴	Continuous	۰,۲
۱۱.	راه، جاده آسفالت، معبر	Path	۴۵	Malro Gipro, Continuous	۰,۲
۱۲.	راه آهن	Railway	۳۵	Rail-1	۰,۲
۱۳.	پل	Bridge	۸	Continuous	۰,۲
۱۴.	بریدگی، گودال	Cut	۳۰	Cut-R Cut-L	۰,۲
۱۵.	رودخانه	River	Blue	Continuous	۰,۲
۱۶.	مسیل	Flood Way	Blue	Flood	۰,۲
۱۷.	کانال	Channel	Cyan	Continuous	۰,۲
۱۸.	رشته قنات، چاه و چشمه	Qanat_Chah	Cyan	Continuous	۰,۲
۱۹.	محدوده فضای سبز، پارک	Park	Green	Limit	۰,۲
۲۰.	دریا	Sea	Blue	Continuous	۰,۲
۲۱.	دریاچه	Lake	Blue	Continuous	۰,۲
۲۲.	استخر	Pool-Dyke	Cyan	Continuous	۰,۲
۲۳.	اسامی معابر و اماکن	Text	۷		۰,۲
۲۴.	سمبل عوارض	Symbol	۷		۰,۲

۰,۲	Wire	۱۷۱	Hozeh81	محدوده و شماره حوزه های ۸۱	۲۵
۰,۲		۱۷۱	Block_No81	شماره بلوکهای ۸۱	۲۶
۰,۳	Wire	Red	Hozeh85	محدوده و شماره حوزه های ۸۵	۲۷
۰,۲		Red	Block_No85	شماره بلوکهای ۸۵	۲۸
۰,۲		۸	Image	لایه تصویر	۲۹
۰,۲	ACAD_ISO11W100	۱۳۵	Nahiyeh92	محدوده نواحی شهرداری	۳۰
۰,۲	Kerb	۹۵	Mantagheh92	محدوده مناطق شهرداری	۳۱
۰,۲	Continuous	۴	City_Limit92 Abadi_Limit92	محدوده شهر یا آبادی بلوکه	۳۲
۰,۳	Wire	Red	Hozeh90	محدوده و شماره حوزه های ۹۰	۳۳
۰,۲		Red	Block_No90	شماره بلوکهای ۹۰	۳۴

۲-۱- شیت بندی نقشه ها

نقشه های آماری بصورت یکپارچه (seamless) برای شهرها و آبادیهای بلوکی تهیه می شوند. در صورتیکه نیاز به شیت بندی نقشه ها باشد حتماً باید از شیت بندی استاندارد نقشه های ۱:۲۰۰۰ که توسط سازمان نقشه برداری کشور تهیه گردیده است استفاده نمود. در این استاندارد یک اندکس کلی و استاندارد برای کل کشور تهیه شده است که می توان با قرار دادن این فایل بر روی نقشه شهر محدوده شیتها را بر روی نقشه مشخص نمود. برای این کار از برش شیتها باید اجتناب کرد و در صورت نیاز فایل یکپارچه اصلی را با استفاده از دستورات Xref و XClip بصورت شیت بندی استاندارد نمایش داد.

۳- مشخصات نقشه ها در فرمت Shapefile

از فایلهای Dwg تهیه شده Shapefile تولید می شود Shapefile ها باید دارای مشخصات زیر باشد و در انتهای کار تحویل کارفرما گردد:

۱. یک shapefile سطحی به نام Blk92_**** حاوی بلوکهای آماری که دارای آدرس آماری کد آماری سالهای ۱۳۸۱، ۱۳۸۵ (Address85) و ۱۳۹۰ (Address90) از نوع string باشد. (بجای **** کد ۴ رقمی شهر درج شود)

دقت شود که در shapefile شهری نام فیلد توصیفی Address90 مطابق استاندارد و محتوای آن ۱۹ رقمی باشد. همچنین یک فیلد با نام Address92 ایجاد شود و با استفاده از فیلد Address90 کامل شود و تغییرات بلوک‌ها در آن اعمال گردد.

در جدول اطلاعات توصیفی Shapefile فوق به صورت زیر عمل نمایید:
الف) برای بلوک‌های تجزیه شده کد آماری (Address92) در بلوک‌ها تکرار می‌شود و در فیلد جدیدی با عنوان Taghir92 (از نوع string به طول ۴۰) برای این بلوک‌ها کد S درج می‌شود.

ب) برای بلوک‌های ادغام شده کوچکترین شماره بلوک حفظ می‌شود و در فیلد Taghir92 ضمن درج کد I، شماره بلوک‌های ادغام شده، ثبت و با خط فاصله از هم تفکیک می‌شوند.

ج) برای بلوک‌هایی که حذف شده‌اند در یک فایل اکسل جداگانه شماره بلوک‌ها (آدرس ۱۹ رقمی ۹۰) به همراه کد D درج می‌شود.

د) برای بلوک‌های جدید در فیلد Taghir92 کد A درج شده و آدرس بلوک بصورت ۱۹ رقمی از شماره ۰۰۰۰۰۱ در هر شهر شروع شده و به طور مسلسل ادامه می‌یابد و برای شماره حوزه ۰۰۰ درج می‌گردد.

ه) برای بلوک‌های تغییر شکل یافته کد T در فیلد Taghir92 درج می‌شود.

۲. یک Shapefile خطی به نام Lmt92_**** از کلیه عوارض اعم از سطحی و خطی که دارای دو فیلد باشد که نوع عارضه (فیلد F_class از نوع string) مانند Wall, River, Block_amar, Building_type و نوع خط (فیلد L_type از نوع string) را مشخص نماید.

۳. یک Shapefile نقطه‌ای به نام Txt92_**** که اسامی در یک فیلد اطلاعات توصیفی (فیلد Name از نوع string) بصورت فارسی و خوانا موجود باشد و در صورتیکه بر روی نقشه Label شود اسامی فارسی بر روی نقشه قرار گیرد و در یک فیلد دیگر نوع اسم (فیلد Name_class از نوع string) مشخص شود. (مانند خیابان، مدرسه، بیمارستان ...)

همچنین لازم است تمامی نام‌ها تبدیل به Annotation شود و پس از عملیات کارتوگرافی با چرخش و تغییر اندازه بصورت خوانا و گویا در نقشه قرار گیرند و در صورت نیاز در جاهای مختلف تکرار گردد.

۴. یک Shapefile سطحی به نام Hozeh90_**** که دارای محدوده و شماره حوزه سال ۹۰ باشد. (فیلد Hozeh90 از نوع string)

۵. یک Shapefile سطحی به نام City_Limit92_*** که شامل پلیگون محدوده شهر یا مناطق شهرداری باشد و آدرس ۱۰ رقمی شهر در فیلد Address90 و Address92 از نوع string درج شده باشد. و نیز دارای فیلد Name باشد.

توجه: در مورد شهرها و آبادی بلوک‌هایی که در نزدیکی هم قرار دارند لازم است نقشه‌ها به صورت یکپارچه مورد بررسی قرار گیرد تا محدوده‌ها و بلوک‌ها با هم تداخل نداشته باشند و همچنین بلوکی خارج از محدوده قرار نگیرد.

۶. یک Shapefile سطحی به نام Nahiyeh92_*** که شامل پلیگون نواحی شهرداری باشد و شماره ناحیه شهر در فیلد nahiyeh_code از نوع string درج شده باشد. (در صورت وجود)

۴- مراحل بهنگام رسانی

۴-۱- بررسی و تعیین کیفیت نقشه های آماری

نقشه های آماری که در حال حاضر مورد استفاده طرحهای آماری قرار می گیرند بصورت بلوکی تهیه شده اند. با توجه به تنوع این نقشه ها و تولید آنها که در طول سالیان متعدد انجام شده است این نقشه ها دارای کیفیت مختلف می باشند. برخی از نقشه های آماری از روی نقشه های سازمان نقشه برداری و برخی توسط نقشه برداری زمینی و یا ابزار غیر دقیق تهیه شده اند، بنابر این اولین قدم برای اصلاح و بهنگام رسانی این نقشه ها بررسی و تعیین کیفیت آنها می باشد.

با توجه به موارد ذکر شده در مورد نقشه های آماری ، برای بررسی کیفیت این نقشه ها باید آنها را با نقشه ها و یا تصاویر ماهواره ای استاندارد مقایسه نمود. نقشه ها یا تصاویر مورد استفاده باید مقیاس (نقشه) یا قدرت تفکیک مکانی (تصویر)، سال تهیه، روش تهیه، سیستم تصویر مورد استفاده، سازمان یا ارگان تهیه کننده و سایر مشخصات کیفی آن مشخص باشد. برخی از منابعی که می تواند بدین منظور مورد استفاده قرار گیرد به شرح ذیل می باشد:

۱. نقشه های ۱:۲۰۰۰ سازمان نقشه برداری کشور با مختصات UTM

این نقشه ها معمولاً به روش فتو گرامتری و از روی عکس های هوایی تهیه شده اند. عوارض موجود در این نقشه ها هم از لحاظ دقت هندسی و موقعیت عوارض مطابق با استانداردهای ملی بوده و دارای دقت مناسب برای نقشه های آماری می باشند. در صورتیکه مقیاس این نقشه ها بزرگتر از ۱:۲۰۰۰ بوده و یا به روش زمینی تهیه شده باشد نیز می تواند مورد استفاده قرار گیرد. این نقشه ها دارای لایه های متعددی می باشند که برخی از آنها از قبیل نقاط ارتفاعی و منحنی های میزان در نقشه های آماری استفاده ای ندارند. در هنگام استفاده از این نقشه ها باید به زمان عکسبرداری این نقشه ها توجه نمود.

۲. نقشه های سازمان نقشه برداری کشور با مختصات Local

این نقشه ها همان خصوصیات نقشه های UTM را دارند با این تفاوت که در سیستم مختصات محلی تهیه شده اند. سیستم تصویر این نقشه ها باید قبل از استفاده اصلاح گردد.

۳. تصاویر ماهواره ای با قدرت تفکیک بالا و عکسهای هوایی

تصاویر ماهواره ای با قدرت تفکیک بهتر از ۱ متر می توانند مورد استفاده قرار گیرند. تصاویر ماهواره‌ی World view و عکس‌های هوایی ارتوفتو نمونه‌ای از تصاویر مناسب برای استفاده می باشد. در این مورد حتماً باید تصحیحات رادیومتریک و هندسی بر روی تصاویر ماهواره‌ای مطابق استانداردهای سازمان نقشه‌برداری کشور انجام گرفته باشد.

پس از مقایسه موارد زیر ممکن است اتفاق بیفتد:

الف) نقشه آماری با نقشه‌های سازمان نقشه‌برداری یا عکس‌های ماهواره ای مطابقت دارد: (نقشه آماری بر مبنای نقشه ۱:۲۰۰۰ سازمان نقشه‌برداری تهیه شده است)

در این حالت نقشه آماری از لحاظ پایه هندسی و سیستم تصویر مورد تایید بوده و باید به یکی از روشهایی که ذکر خواهد شد بهنگام گردد.

ب) نقشه آماری در برخی مناطق با نقشه‌های سازمان نقشه‌برداری کشور و عکس‌های ماهواره ای مطابقت و در مواردی مغایرت دارد:

در بعضی موارد مناطق مرکزی شهر با اصول نقشه‌برداری تهیه گردیده ولی مناطق حاشیه شهر توسط ابزار غیر دقیق ترسیم شده است. در این مواقع قسمت هایی که با نقشه سازمان نقشه‌برداری کشور مطابقت دارد حفظ شده و مابقی نقشه را پاک کرده و این نقشه به عنوان نقشه پایه باید بهنگام گردد.

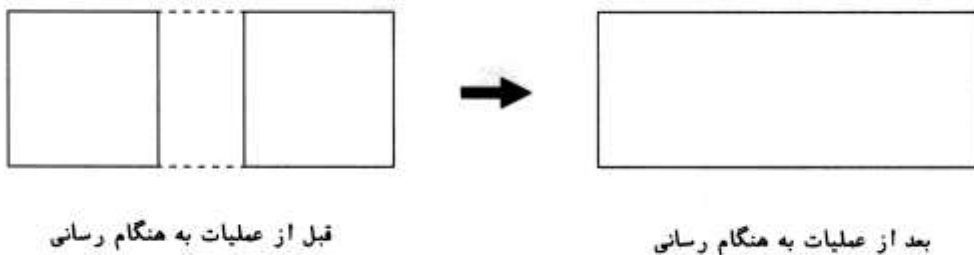
ج) نقشه‌های آماری با نقشه‌های سازمان نقشه‌برداری کشور و عکس‌های ماهواره ای مطابقت ندارد: در این مورد از نقشه‌های آماری تنها می توان به عنوان کروکی و راهنما استفاده نمود و برای تهیه نقشه پایه می بایستی از روی نقشه‌های سازمان نقشه‌برداری کشور و یا تصاویر ماهواره ای نقشه آماری مجدداً تولید و ترسیم گردد.

پس از آنکه از کیفیت نقشه آماری اطمینان حاصل شد با توجه به موارد ذیل باید نسبت به بهنگام‌رسانی نقشه‌های آماری اقدام نمود.

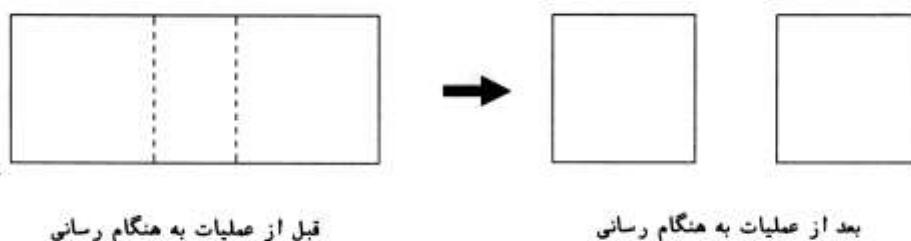
۴-۲- اصلاحات مورد نیاز در بهنگام‌رسانی نقشه‌های شهری

مهمترین موارد اصلاح نقشه‌های شهری به قرار ذیل است:

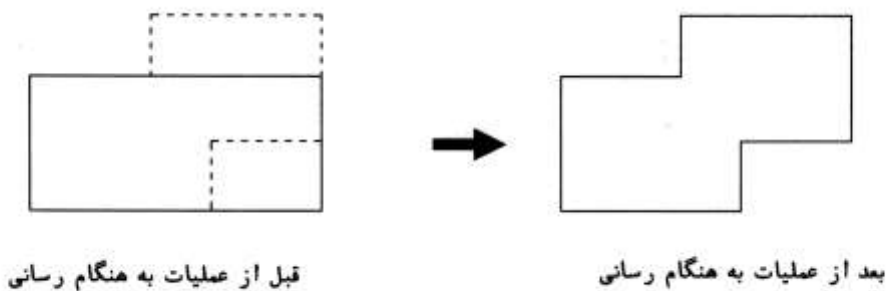
- ایجاد بلوک (به وجود آمدن بلوک جدید در اثر ایجاد ساختمان‌های جدید)
- در این حالت عارضه یا بلوک جدیدی احداث گردیده است و یا در نقشه قبلی ترسیم نشده است .
- حذف بلوک (از بین رفتن بلوک در اثر تخریب ساختمان‌ها)
- در این حالت بلوک یا عارضه موجود در نقشه بنا به دلایلی تخریب شده و یا اشتباه‌ها در نقشه قبلی ترسیم شده است .
- ادغام بلوک‌ها (یکی شدن چند بلوک در اثر ایجاد ساختمان‌های جدید)

- تجزیه بلوک (تقسیم شدن بلوک به دو یا چند بلوک بر اثر ایجاد معابر جدید)

- تغییر شکل بلوک

7

- اصلاح نام معابر و مکان‌های عمومی
 در تمامی موارد اسامی عوارض، معابر (با توجه به تابلو شهرداری)، مکان‌ها و ... در صورت بوجود آمدن تغییر، می‌بایست به‌نگام شوند.
 - اصلاح و به‌نگام رسانی سایر عوارضی که در جدول لایه‌ها ذکر شده اند از جمله میادین، بلوارها، راه‌ها و .....
 توجه: محدوده‌ی مورد نظر برای به‌نگام سازی باید از طرف کارفرما بر روی نقشه‌ها مشخص و طی صورت‌جلسه‌ای (به عنوان پیوست قرار داد) تحویل مشاور گردد.

۵- روش های بهنگام سازی نقشه‌های شهری

۵-۱- استفاده از تصاویر ماهواره‌ای، عکسهای هوایی و ارتوفتو

در این روش ابتدا باید تصحیحات رادیومتریک و هندسی بر روی تصاویر ماهواره‌ای (و یا عکسهای هوایی و ارتوفتو) مطابق استانداردهای سازمان نقشه‌برداری کشور انجام گیرد و تصاویر ماهواره‌ای یا عکسهای هوایی ژئورفرنس شوند. سپس تصاویر ماهواره‌ای یا عکسهای هوایی در پس زمینه نقشه‌ها قرار گرفته، تمامی قسمت‌های نقشه مورد بررسی قرار گیرد و عوارض دارای تغییر شناسایی و بهنگام شوند. در صورت نیاز با عملیات زمینی تکمیل شوند و نیز مورد گویا سازی قرار گیرند. (رعایت مفاد نشریه ۱۱۹ معاونت برنامه ریزی ریاست جمهوری الزامی می‌باشد)

توجه: تحویل تصاویر ماهواره‌ای، عکسهای هوایی و ارتوفتو به کارفرما الزامی می‌باشد.

۵-۲- نقشه‌برداری زمینی

در این روش پس از بررسی میدانی، عوارض دارای تغییرات شناسایی شده و سپس طبق استانداردهای ۱:۲۰۰۰ سازمان نقشه‌برداری کشور ضمن ایجاد شبکه‌های پیمایش با استفاده از دوربین‌های نقشه‌برداری (نظیر Total Station) این عوارض برداشت می‌شوند و پس از برداشت، اطلاعات بر روی رایانه منتقل می‌شود و فایل نقشه‌ها مورد بهنگام سازی قرار می‌گیرد. (رعایت مفاد نشریه ۱۱۹ معاونت برنامه ریزی ریاست جمهوری الزامی می‌باشد)

برای بهنگام سازی عوارض شهرها باید از نقاط پیمایش محلی که ایجاد و اندازه‌گیری می‌شوند، استفاده شود. (مطابق استانداردهای سازمان نقشه‌برداری کشور و نشریه ۱۱۹) ایستگاههای پیمایش می‌بایست با رپر بتونی یا میخ فولادی ایجاد شوند و با رنگ مشخص گردد و برای آنها نقاط رفرنس در نظر گرفته شود. این نقاط به همراه مختصات‌شان می‌بایست تحویل کارفرما گردد.

۵-۳- استفاده از گیرنده‌های GPS

در این روش پس از شناسایی تغییرات، شبکه‌ای از نقاط مبنا با اتکا به نقاط مسطحاتی سازمان نقشه‌برداری کشور ایجاد می‌شود و با استفاده از روشهای تفاضلی (نظیر STOP&GO) عوارض مورد نظر با رعایت دقت‌های مورد نیاز نقشه‌های ۱:۲۰۰۰ برداشت می‌شود. (نشریه ۱۱۹ معاونت برنامه ریزی)

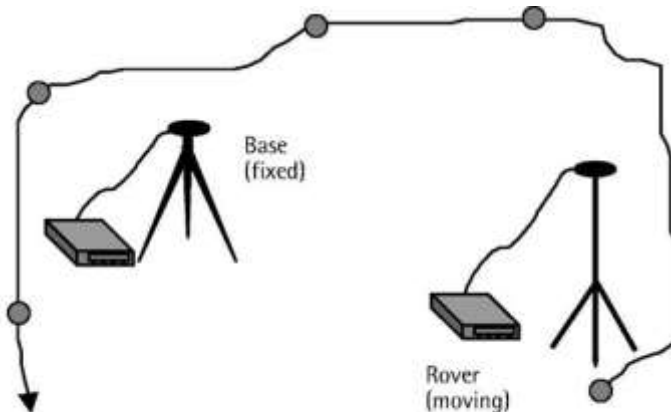

Figure 5.5 Stop-and-go GPS surveying.

آن دسته از نقشه‌های آماری که بر اساس نقشه‌های ۱:۲۰۰۰ و ۱:۵۰۰۰۰ سازمان نقشه برداری کشور تهیه شده‌اند دارای سیستم مختصات UTM(WGS 84) بوده و قابلیت بهنگام سازی با هر سه روش فوق را دارند. در صورتی که نقشه‌ای با استفاده از روش‌های استاندارد نقشه برداری تهیه شده باشد ولی دارای سیستم مختصات محلی باشد ابتدا لازم است نقشه مذکور با استفاده از گیرنده‌های GPS و برداشت تعداد مناسبی نقاط کنترل زمینی ژئورفرنس شده و سپس مورد بهنگام سازی قرار گیرد. توجه: در موارد فوق لازم است تمامی مستندات مانند کارت شناسایی نقاط مبنایی مسطحاتی سازمان نقشه برداری، فایل اطلاعات دوربین یا گیرنده GPS و کروکی‌های برداشت در اختیار کارفرما قرار گیرد.

۶- استفاده از نقشه های ۱:۱۰۰۰۰

با توجه به وسعت کشور و تعداد زیاد شهرهای کشور از تعدادی از شهرها هنوز نقشه بزرگ مقیاس تولید نشده است و برای طرحهای آماری از نقشه‌های تهیه شده توسط ابزارهای غیر دقیق استفاده می شود. در صورتیکه از این شهرها نقشه ۱:۱۰۰۰۰ موجود باشد می توان از این نقشه ها به عنوان نقشه های آماری استفاده نمود. بدین منظور باید نقشه ۱:۱۰۰۰۰ اصلاح و بهنگام رسانی شود. نکاتی که هنگام استفاده از این نقشه ها باید مد نظر قرار گیرد به شرح ذیل می باشد:

- دقت نقشه های تولید شده در حد دقت نقشه های ۱:۱۰۰۰۰ خواهد بود. دقت تقریبی این نقشه ها در حدود ۲ الی ۵ متر می باشد.
- این نقشه ها تا زمان تولید نقشه های بزرگ مقیاس مورد استفاده قرار خواهد گرفت. در صورت تهیه نقشه ۱:۲۰۰۰ از شهر، نقشه های جدید جایگزین این نقشه ها خواهد گردید.
- مزیت نقشه های ۱:۱۰۰۰۰ نسبت به کروکی ها در این است که دقت نسبی و مطلق این نقشه ها در کل سطح نقشه یکسان می باشد.

۶-۱- روش اصلاح و بهنگام رسانی نقشه ۱:۱۰۰۰۰

روش بهنگام رسانی این نقشه ها مانند نقشه های ۱:۲۰۰۰ می باشد با این توضیح که در این نقشه ها برداشت اطلاعات و اصلاح آنها با دقت کمتر قابل قبول می باشد. ولی در هر صورت خطای تجمعی برداشت و اصلاح نباید از ۲ متر تجاوز نماید.

در نقشه های ۱:۱۰۰۰۰ جزئیات کمتری نسبت به نقشه های ۱:۲۰۰۰ موجود است و بلوکهای ساختمانی در این نقشه ها جنرالیزه شده است. بنا بر این لازم است تمامی جزئیات معابر و بلوکها را در نقشه ها با شرایط ذکر شده پیاده نماید.

۷- آبادی‌های دارای نقشه بلوکه

در مورد آبادی‌های دارای نقشه بلوکه، مطابق نقشه‌های شهری اقدام می‌شود. آن دسته از آبادی بلوکه‌هایی که برآورد تغییرات آن‌ها بیش از ۵۰ درصد می‌باشد قبل از انعقاد قرارداد با هماهنگی مسئول نقشه استان مشخص شده و در صورت نیاز برای کل آبادی نقشه بلوکه جدید تهیه گردد.

در صورتیکه برای یک آبادی نقشه بلوکی تهیه شود باید برای تمام نقاط فرعی آن آبادی نقشه بلوکی تهیه شود. نقاط فرعی در نقشه روستایی، فایل جغرافیایی و Shapefile ها باقی می‌ماند.

۸- تعرفه

تعرفه بهنگام رسانی نقشه های شهری مطابق شرایط زیر تعیین خواهد شد:

۸-۱- نقشه های آماری سال ۱۳۸۹ موجود و قابل استفاده است. سیستم تصویر UTM دارد و فقط نیاز به بهنگام رسانی تغییرات از سال ۱۳۹۰ به بعد دارد.

در این صورت تعرفه پایه هکتاری ۵۵۰۰۰ ریال برای شهرها و آبادی دارای نقشه بلوکه خواهد بود. البته در صورت وجود شرایط ذیل این بند ضریب منطقه ای و ضریب کوچکی شهر مد نظر قرار گیرد.

۸-۲- نقشه های آماری قابل قبول موجود نیست، در اینصورت ابتدا باید از نقشه های ۱:۲۰۰۰ سازمان نقشه برداری ابتدا نقشه آماری تولید شود سپس بهنگام رسانی انجام شود.

در صورتیکه سال عکسبرداری نقشه قبل از سال ۱۳۸۹ باشد مطابق جدول زیر افزایش تعرفه انجام شود:

سال عکسبرداری	ضریب افزایش
سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۸۶	۱۰ درصد
از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵	۱۵ درصد
از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۲	۲۰ درصد
قبل از سال ۱۳۸۰	۲۵ درصد

در صورتیکه سال تولید نقشه ها قبل از سال ۱۳۸۰ باشد باید بصورت موردی تصمیم گیری شود.

۸-۳- ضریب منطقه ای : با توجه به شرایط جغرافیایی و میزان پراکندگی شهرها و سایر پارامترها برای هر استان می بایست یک ضریب بین ۱ تا ۱,۵ بر اساس جدول زیر در نظر گرفت:

جدول ضرایب استانی

ردیف	نام استان	ضریب
۱	مرکزی	۱,۰۵
۲	گیلان	۱,۰۵
۳	مازندران	۱,۰۵
۴	آذربایجان شرقی	۱,۱۵
۵	آذربایجان غربی	۱,۲
۶	کرمانشاه	۱,۱۵
۷	خوزستان	۱,۳
۸	فارس	۱,۲۵
۹	کرمان	۱,۳۵
۱۰	خراسان رضوی	۱,۰۵
۱۱	اصفهان	۱,۰۵

۱۲	سیستان و بلوچستان	۱,۵
۱۳	کردستان	۱,۲۵
۱۴	همدان	۱,۱
۱۵	چهارمحال و بختیاری	۱,۲۵
۱۶	لرستان	۱,۱۵
۱۷	ایلام	۱,۲۵
۱۸	کهگیلویه و بویر احمد	۱,۳
۱۹	بوشهر	۱,۲
۲۰	زنجان	۱,۰۵
۲۱	سمنان	۱,۲
۲۲	یزد	۱,۲
۲۳	هرمزگان	۱,۲۵
۲۴	تهران	۱
۲۵	اردبیل	۱,۱
۲۶	قم	۱
۲۷	قزوین	۱,۰۵
۲۸	گلستان	۱,۰۵
۲۹	خراسان شمالی	۱,۱
۳۰	خراسان جنوبی	۱,۲
۳۱	البرز	۱,۰۵

۷-۴- ضریب کوچکی : در مورد بهنگام رسانی شهرها که مساحت آنها کمتر از ۲۰۰ هکتار می باشد حداقل مساحت شهر ۲۰۰ هکتار در نظر گرفته می شود.

در مورد شهرکهایی که با فاصله از بافت موجود، احداث شده باشد و هیچ نقشه ای از آنها موجود نباشد و یا شهرهایی که نقشه آنها بصورت کروکی می باشد، در صورتیکه به روش نقشه برداری زمینی استاندارد، نقشه تهیه شود تعرفه هر هکتار ۴۰۰۰۰۰ ریال (چهارصد هزار ریال) برآورد می گردد.

در صورتیکه نقشه ها با روشهای دقیق تولید شده اما سیستم تصویر آنها Local باشد، و برای Projection نقاط کنترل (حداقل چهار نقطه با استاندارد سازمان نقشه برداری) با استفاده از گیرنده GPS تهیه شود برای هر شهر ۴۰۰۰۰۰۰ (چهار میلیون ریال) ریال در نظر گرفته می شود.

پیوست ۱

تعاریف و مفاهیم (شهر و عوارض شهری)

شهر^۱: محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگیهای خاص خود بوده به طوری که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات، و فعالیت های اداری اشتغال داشته و در زمینه خدمات شهری از خودکفایی نسبی برخوردار و کانون مبادلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حوزه جذب و نفوذ پیرامون خود بوده و حداقل دارای ده هزار نفر جمعیت باشد.

بر اساس ماده ۱ قانون تعاریف محدوده و حریم شهر، روستا و شهرک مصوب ۸۴/۱۰/۱۴ مجلس شورای اسلامی به شماره ۲۳۹/۲۰۶۷۷۷ که در تاریخ ۱۳۸۴/۱۱/۱۰ به شماره نامه ۷۰۹۶۵ از طرف ریاست محترم جمهور به وزارت مسکن و شهرسازی ابلاغ گردید "محدوده شهر" عبارت است از حد کالبدی موجود شهر و توسعه آتی در دوره طرح جامع و تا تهیه طرح مذکور در طرح هادی شهر که ضوابط و مقررات شهرسازی در آن لازم الاجراء می باشد.

شهرداری ها علاوه بر اجرای طرح های عمرانی از جمله احداث و توسعه معابر و تأمین خدمات شهری و تأسیسات زیربنایی در چارچوب وظایف قانونی خود کنترل و نظارت بر احداث هرگونه ساختمان و تأسیسات و سایر اقدامات مربوط به توسعه و عمران در داخل محدوده شهر را نیز به عهده دارند.

همچنین سایر مواد قانونی مربوطه عبارتند از:

ماده ۵- محدوده شهر در طرحهای جامع شهری و تا تهیه طرحهای مذکور در طرحهای هادی شهر و تغییرات بعدی آنها به صورت قابل انطباق بر عوارض طبیعی یا ساخته شده ثابت، همراه با مختصات جغرافیایی نقاط اصلی تعیین و به تصویب مراجع قانونی تصویب کننده طرحهای مذکور می رسد. این محدوده حداکثر ظرف سه ماه از ابلاغ طرحهای مذکور به صورتی که کلیه نقاط آن قابل شناسایی و پیاده کردن روی زمین باشد توسط شهرداری تدقیق شده و پس از کنترل و امضای دبیر مرجع تصویب کننده و تأیید شدن به مهر دبیرخانه مربوط به امضای استاندار جهت اجراء به شهرداری و دستگاههای اجرایی ذی ربط ابلاغ می گردد.

تبصره ۱- چنانچه اقدامات لازم ظرف مهلت مقرر مذکور به انجام نرسد استاندار دستور تدقیق محدوده را به سایر مراجع ذی صلاح صادر خواهد کرد.

تبصره ۲- پیگیری اجرای این ماده در قالب مهلت تعیین شده تا مرحله ابلاغ محدوده شهرها، به عهده دبیرخانه مرجع تصویب کننده طرحها خواهد بود.

تبصره ۳- در تهیه طرح های جامع هادی شهری پیشنهادات شهرداری که به تصویب شورای اسلامی شهر رسیده باشد برای تأیید نهایی به مراجع قانونی منعکس می شود.

^۱. ماخذ: وزارت کشور

ماده ۶ - حریم شهر در طرح جامع شهر و تا تهیه طرح مذکور در طرح هادی شهر تعیین و تصویب می‌گردد.

ماده ۹ - محدوده مجموعه‌های شهری در طرح مصوب آنها تعیین و تصویب می‌شود.

ماده ۱۰ - هیچ یک از شهرها محدوده و حریم دیگری به جز محدوده و حریم موضوع مواد ۱ و ۲ این قانون و هیچ یک از روستاها و شهرکها، محدوده دیگری به جز محدوده موضوع مواد ۳ و ۴ این قانون نخواهند داشت و عناوین یاد شده جایگزین کلیه عناوین متناظر آنها از جمله «محدوده قانونی»، «حریم قانونی»، «حوزه شهرداری»، «حدود مصوب شهر» و نظایر آنها در مورد محدوده شهر، «محدوده استحفاظی»، «حوزه استحفاظی»، «حریم استحفاظی»، «محدوده نهایی»، «محدوده نفوذی» و نظایر آنها در مورد حریم شهر، «محدوده مسکونی روستا» یا «حدود روستا» در مورد «محدوده روستا» و «محدوده قانونی شهرک» می‌گردد و هر ترتیب دیگری که در مورد تعاریف محدوده و حریم شهر، محدوده شهرک و روستا و نحوه تعیین آنها با هر عنوان دیگری در قوانین و مقررات قبلی مقرر شده باشد، با تصویب این قانون ملغی خواهد بود.

تبصره: تعاریف و مراجع تصمیم‌گیر مربوط به محدوده‌ها و حریم‌های مورد اشاره در این قانون جایگزین تعاریف و مراجع تصمیم‌گیر مربوط در تمام قوانین موضوعه از جمله قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری - مصوب ۱۳۶۲/۴/۱۵ - می‌شود.

ماده ۱۱ - محدوده و حریم تعریف شده که در این قانون برای مناطق مسکونی شهری و روستایی و شهرک‌های مسکونی است شامل سایر محدوده‌ها و حریم‌های خاص که حسب قوانین خاص تعیین شده اند (مثل حریم راهها و راه‌آهن، محدوده مناطق چهارگانه حفاظت شده محیط زیست، حریم میراث فرهنگی و نظایر آن) نخواهد شد.

توجه: در مراحل بهنگام رسانی نقشه‌های آماری، برای تشخیص شهرها، وجود داشتن تصویب نامه هیات وزیران الزامی می‌باشد.